

Sayın Başkan,Sayın Başbakan Yardımcım,Değerli Meclis üyeleri,Basınıımızın seçkin temsilcileri,Hepinizi, şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.Sayın Başbakan Yardımcım, davetimizi kabul edip Meclis toplantımıza katıldığınız için size teşekkür ediyorum, Odamıza hoşgeldiniz diyorum.

Sayın Başbakan Yardımcım, değerli Meclis üyeleri,

Konuşmama Odamızın gerçekleştirdiği Ankara sanayiinde durum tespiti ve beklentiler anketinin 3. çeyrek sonuçlarının bir değerlendirmesiyle başlamak istiyorum.3. çeyrekte; ankete cevap veren firmaların yüzde 31'i üretimlerinin arttığını, yüzde 31'i aynı kaldığını, yüzde 38'i ise azaldığını bildirmiştir. 2. çeyrekte üretimlerinin arttığını belirten firmaların oranı yüzde 27 idi. Böylece, üretimlerinin arttığını belirtenlerin oranında 2. çeyreğe göre 4 puanlık bir artış görüyoruz.3. çeyrekte firmaların yüzde 33'ü iç satışların arttığını, yüzde 29'u aynı kaldığını, yüzde 38'i ise azaldığını bildirmiştir. 2. çeyrekte ise firmaların yüzde 25'i iç satışların arttığını bildirmişti.İç satışlarının arttığını belirtenlerin oranında da 2. çeyreğe göre 8 puanlık bir artış olmuştur.3. çeyrekte firmaların yüzde 22'si dış satışların arttığını, yüzde 38'i aynı kaldığını, yüzde 40'ı azaldığını bildirmiştir. 2. çeyrekte ise dış satışların arttığını belirtenlerin oranı yüzde 23 idi. Dış satışlarda 2. çeyreğe göre bir puanlık bir gerileme olmuştur. 3. çeyrekte firmaların yüzde 31'i yeni siparişlerin arttığını, yüzde 27'si aynı kaldığını, yüzde 42'si azaldığını bildirmiştir. 2. çeyrekte firmaların yüzde 20'si yeni siparişlerin arttığını bildirmişti. Burada 2. çeyreğe göre 11 puanlık bir artış var. İstihdamda ise 2. çeyreğe göre 3. çeyrekte önemli bir değişim olmamıştır.

Son anketimizde firmaların yüzde 16'sı ithalatın arttığını, yüzde 54'ü aynı kaldığını, yüzde 30'u azaldığını bildirmiştir. 2. çeyreğe göre ithalatın arttığını bildiren firmaların oranında 3 puanlık bir artış görüyoruz. Ürün ve hammadde fiyatlarında da 2. çeyreğe göre önemli bir değişim olmamıştır. 3. çeyrekte ankete cevap veren firmaların yüzde 34'ü kredi kullanımının arttığını, yüzde 48'i aynı kaldığını, yüzde 18'i ise azaldığını bildirmiştir. 2. çeyrekte firmaların yüzde 39'u kredi kullanımının arttığını bildirmişti. Buna göre kredi kullanımlarının arttığını belirtenlerin oranında 5 puanlık bir düşüş olmuştur.

Değerli Meclis üyeleri, Ücretlerde hafif de olsa bir artış olduğu görülmektedir. 3. çeyrekte firmaların yüzde 21'i ücretlerin arttığını, yüzde 75'i aynı kaldığını, yüzde 4'ü ise azaldığını bildirmiştir. 2. çeyrekte firmaların yüzde 17'si ücretlerin arttığını bildirmişti. Buna göre ücretlerin arttığını belirtenlerin oranında 4 puanlık bir artış olmuştur.

Stoklarda artış olduğunu belirtenlerin oranında 2. çeyreğe göre iki puanlık bir düşüş olmuş, firmaların yüzde 20'si stokların arttığını, yüzde 48'i aynı kaldığını, yüzde 32'si ise azaldığını bildirmiştir.

Değerli Meclis üyeleri, 2. çeyrek ve 3. çeyrek sonuçlarını artış ve azalış belirtenler arasındaki farklara bakarak değerlendirdiğimizde farkın azaldığını görmekteyiz. Örneğin 2. çeyrekte üretimde azalış belirtenler artış belirtenlerden 11 puan fazla iken bu fark 7'ye gerilemiştir. Benzer biçimde bu fark iç satışlarda 18'den beşe, dış satışlarda 24'ten 18'e, yeni siparişlerde 29'dan 11'e, istihdam'da 8'den 4'e, ithalatta 20'den 15'e, ürün fiyatlarında 7'den 2'ye, kredi kullanımında 24'ten 16'ya düşerken hammadde fiyatlarında artış belirtenlerle azalış belirtenler arasındaki fark 36'dan 41'e, ücretlerde 15'ten 18'e, stoklarda 9'dan 11'e yükselmiştir. Bu veriler Ankara sanayiinde çok yavaş bir toparlanmaya işaret etmektedir.

Sayın Bakanım, değerli Meclis üyeleri, Yılın 4. çeyrek beklentilerini 3. çeyrek sonuçlarıyla karşılaştırdığımızda Ankaralı sanayicilerin çok sınırlı da olsa iyimserliklerini koruduklarını görmekteyiz. Örneğin 3. çeyrekte üretimde azalış belirtenlerle artış belirtenler arasındaki fark -7 iken beklentilerde bu farkın -4'e gerilediğini görmekteyiz.

Benzer gerilemeler diğer maddelerde de görülmektedir. Ankara sanayiindeki toparlanmanın cılızlığını ortalama kapasite kullanım oranı da desteklemektedir.Ankara sanayiinde 2. çeyrekte ortalama yüzde 51 olan kapasite kullanım oranı 3. çeyrek sonunda yüzde 52 olmuştur.

Ancak, geçen yılın kapasite kullanımı ile karşılaştırdığımızda ne kadar geride olduğumuz daha iyi anlaşılır. Bu arada 2008 yılının da sanayimiz için hiç de iyi bir yıl olmadığını belirtmeliyim. Ankara sanayiinde 2008'in 3. çeyreğinde yüzde 56 olan kapasite kullanım oranı, 2009'un 3. çeyreğinde yüzde 52'ye gerilemiştir. Yaşanan krizin Ankara sanayiinin ihracatı üzerindeki olumsuz etkileri de anket sonuçlarından anlaşılmaktadır. 2008 yılı 3. çeyreğinde ihracat yapan firmalar oranı yüzde 49 iken, 2009 yılı 3. çeyreğinde bu oran yüzde 44,5'e düşmüştür. Finansman sıkıntısı çeken üyelerimizin oranında önemli bir değişim olmamakla birlikte oranın yüksekliği dikkat çekicidir. Finansman darboğazı içinde olduklarını bildiren üyelerimizin oranı, 2008'in 3. çeyreğinde yüzde 56 iken 2009'un 3. çeyreğinde yüzde 57'ye yükselmiştir.

Sayın Başbakan Yardımcım,

Görüldüğü gibi Ankara sanayiinde çok zayıf da olsa bir toparlanma görülmektedir.

ÖTV-KDV indirimlerine rağmen bu toparlanmanın zayıflığı dikkat çekicidir. Ancak, önemli olan, bu toparlanmanın devam edip etmeyeceğidir. Ankara sanayiini ekonominin genelinden bağımsızmış gibi düşünemeyiz. Ekonominin genelindeki toparlanma ne kadar güçlü olursa Ankara sanayii de o ölçüde güçlü bir biçimde toparlanacaktır.

Ancak, IMF'nin açıklamış olduğu son tahminler morallerimizi bozmuştur. IMF, önümüzdeki üç yıl boyunca Türkiye ekonomisinin büyüme hızının yükselen piyasalar olarak da adlandırılan gelişen ülkelerin büyümesinin gerisinde kalacağını tahmin etmektedir. IMF'nin 2010 ve 2011 yılları için yaptığı büyüme tahmini Orta Vadeli Programla benzerken 2012 tahmini Orta Vadeli Program tahmininden 1,5 puan daha düşüktür. Anlaşıldığı kadarıyla IMF, gelişen ülkelere olan sermaye akımlarındaki düşüşün Türkiye'yi daha fazla etkileyeceğini tahmin etmektedir.

Ekonomik büyümenin finansmanı konusu hala büyük belirsizlikler içermektedir. 2009 yılında Net Hata ve Noksan kalemindeki sermaye girişleri ve hızla daralan ödemeler dengesi açığı dış finansman sorununu hafifletmişti. Ancak, 2010 ve sonrasında bu konuda belirsizlikler bulunmaktadır. Hazinesinin itfaların üzerinde bir oranda borçlanması ve bu politikasına 2010 yılında da devam edeceğinin ortaya çıkması ekonomik büyümenin finansmanı konusundaki belirsizlikleri artırmaktadır. IMF ile bir anlaşmanın yapılıp yapılmayacağı da henüz netlik kazanmamıştır. Hazinesinin yüksek oranda borçlanması hem faizlerin düşmesini engellemekte, hem de bankalar üzerindeki faiz riskini artırmaktadır. Bugün kredi riski nedeniyle reel sektöre kredi açmak istemeyen bankalar, faizlerde bir yükselme olduğunda ne yapacaklar?

Merkez Bankası, hızlı faiz indirimleriyle krize doğru tepki vermiştir. Ancak, para politikasıyla yapılabileceklerin sınırına gelinmiştir. Bundan sonra Maliye politikası önem kazanmaktadır. Orta Vadeli Program, mali gevşemeye rağmen orta vadede mali disiplinin korunacağını belirtmektedir. Burada ekonomiyi canlandırmak için kamu harcamalarının doğru alanlara yönlendirilmesi gerektiğini belirtmeliyim. Kamu yatırımlarının geri dönüşü çabuk ve istihdam etkisi fazla olan alanlara yönlendirilmesi gerekmiştir. İstihdam etkisi düşük ve geri dönüşü uzun olan, örneğin bölünmüş yollar gibi kamu yatırımlarının artırılmasıyla yanlış yapılmıştır. Bu yanlışın tekrarlanmayacağını umuyoruz. Ayrıca mali gevşemeyle artan bütçe açıklarının ağırlıklı iç piyasadan karşılanması ekonomik büyümeyi sınırlayacak, reel sektörün canlanmasını geciktirecektir. Bu gecikmenin işaretlerini sanayi üretimi verileri ortaya koymaktadır. Sanayi üretimi, Eylül ayında % 8,6, bir önceki aya göre ise binde 1 düştü. Üretim Eylül ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, Madencilik ve Taşocakçılığında yüzde 6,4, İmalat Sanayiinde yüzde 9,3, Elektrik, Gaz ve Su sektöründe yüzde 4,1 azaldı. İmalat sanayiinde kapasite kullanım oranı, Ekim ayında, geçen yılın aynı ayına göre 4,9 puan azalırken, bir önceki aya göre 1,7 puan artarak 71,8 seviyesinde gerçekleşti.

Sayın Başbakan Yardımcım,

İçinde bulunduğumuz belirsizlikler ve ekonomideki gidişat beklentiler üzerinde de etkisini göstermektedir. Reel kesim güven endeksi Ekimde 3,8 puan düşerek 94'e gerilemiştir. Reel kesim güven endeksi üç aydır düşmektedir. Tüketici güveni de Ekim ayında 3. çeyrek ayına göre %1,79 oranında azalarak 80,46 değerine geriledi. Bu gelişmeler ekonomide güven artırıcı tedbirlerin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Ekonomik kriz en büyük etkisini işsizlikte göstermektedir. Türkiye genelinde işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 927 bin kişi artarak 3 milyon 429 bin kişiye yükselirken işsizlik oranı da 3,2 puanlık artış ile yüzde 13,4 oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı ise 3,8 puan artarak %23,5'e yükseldi. Sayın Başbakan yardımcım, İstihdamı artırmak için işe almanın ve işten çıkarmanın maliyetlerini düşürmek gerekmektedir. Bu maliyetlerin önemli bir bölümünü kıdem tazminatı oluşturmaktadır. Reel sektör üzerinde altından kalkılamayacak bir kıdem tazminatı yükü birikmiştir. Biz yıllardır kıdem tazminatı sisteminde bir reform yapılmasını ve kıdeme hak kazanmak için çalışılması gereken sürenin uzatılarak ve kazanılan kıdem düşürülmesi ve bir Kıdem Tazminatı Fonu kurulması gerektiğini düşünüyor ve bu düşüncelerimizi kamuoyu ile paylaşıyoruz. Bu önerimize sendikaların karşı çıktığını da biliyoruz. Ancak, mevcut kıdem tazminatı uygulamasının çalışanlara yeterli güvenceyi sağlamadığı gibi iş barışını da olumsuz etkilediği açıktır. Kıdem tazminatı işveren için gizli bir maliyet unsuru oluşturmaktadır. Kıdem tazminatı uygulaması hem işgücü maliyetlerini yükselterek rekabet gücümüzü olumsuz etkilemekte hem de yeni işe almaları güçleştirerek işsizlikle mücadeleye engel olmaktadır. Bilindiği gibi ülkeler arasında kıdem tazminatı uygulamaları arasında büyük farklılıklar vardır. Ancak, Avusturya'nın kıdem tazminatı modeli farklı bir yapıdadır ve bizim açımızdan ilgi çekicidir. Çünkü Avusturya, önceleri bizimkine benzer bir kıdem tazminatı sistemine sahipken, esas olarak işçi sendikalarından gelen talepler doğrultusunda sisteminde 2003 yılında bir reform yapmıştır. Yapılan reformla kıdem tazminatı sistemi tamamen değiştirilmiş ve kıdem tazminatlarının bir fon tarafından yönetilmesi kararlaştırılmıştır. Avusturya'da çalışanların kıdem tazminatları bir havuzda değil, kendileri adına açılan bir hesapta birikmekte ve değerlendirilmektedir. Böylelikle işçinin hesabında biriken fona ne devlet ne de işverenler dokunamamaktadır. İşçi fonda biriken parasını eğer işgücü piyasasından çıkarsa ya da emekli olunca alabiliyor. Prim oranı ise aylık brüt ücretin yüzde 1,57'sidir. Avusturya benzeri bir uygulama ülkemizde kayıtdışı istihdamla mücadelede de olumlu sonuçlar doğuracaktır. Ayrıca, Kıdem Tazminatı Fonu, tasarruf ihtiyacı olan ülkemiz için ek bir tasarruf imkanı da oluşturacaktır.

Sayın Başbakan Yardımcım, Dünya Bankası'nın İş ve Yatırım Ortamı 2009 raporunda 63'üncü sırada yer alan Türkiye 2010 raporunda 10 sıra birden düşerek 73'üncü sıraya geriledi. Bizim on sora birden düşmemizin temel nedeni reform sürecine ara vermek, iş ve yatırım ortamını iyileştirecek reformları yapmamak. Biz durunca başkaları daha çabuk hareket ettiği için biz geride kalıyoruz. Diğer ülkeler reformlarına hız verdikleri için bizleri geride bıraktılar. Oysa bu küresel rekabet ortamında bizim herkesten daha hızlı koşmamız lazım. Bu nedenle iş ve yatırım ortamını geliştirecek yapısal reformlara başta işgücü piyasası olmak üzere bir an önce hız vermek gerekmektedir.

Sayın Başbakan yardımcım,

ASO olarak sık sık dile getirdiğimiz bazı görüş ve önerilerimizi size de sunmak istiyoruz. İçinde bulunduğumuz olağanüstü dönem olağanüstü tedbirler alınmasını gerektirmektedir. Kamuya olan vergi ve SSK borçlarının uygun vade ve faizlerle yeniden yapılandırılması ve ödemelerin ötelenmesi yerinde olacaktır. Gecikme faizlerini düşürmek için bir hazırlık içinde olduğunuzu biliyoruz. Umarız bu karar bir an önce alınır ve uygulamaya konulur.

Başta Hastane, Belediye ve Üniversiteler olmak üzere kamu kuruluşlarının özel sektöre olan borçlarının ya hemen ödenmesi ya da diğer kamu alacaklarına mahsup edilmesi reel sektöre nefes alma imkanı verecektir. Küresel kriz iç pazarımızın önemini daha da artırmıştır. İç pazarımızı kiskançlıkla korumak zorundayız. DMO alımlarında sadece yerli mallar seçilmeli, İller Bankası da sadece yerli mal alımlarını kredilendirmeli, kamu alımlarında eşik değerinin altındaki ihalelere yabancıların katılmasına izin verilmemelidir. Piyasa gözetim ve denetimini etkinleştirmek için Odalara, akredite laboratuvarlara iletmek amacı ile numüne alma yetkisinin verilmesi, Gümrüğe terkedilen malların tekrar satışında güvenli mal olup olmadığı tetkik edilmeden tekrar satışına izin verilmemesi yerinde olacaktır. Ayrıca KOBİ birleşme teşvikleri süresi en azından 2010 yılının sonuna kadar uzatılmalı ve yeni teşvik sisteminde OSB'lere de yer verilmelidir. Yeni teşvik sisteminde OSB'lere yer verilmemiş olması büyük bir eksiklik. Varlık barışından beklenen sonuç, diğer yasalarda düzenlemeler yapılmaması nedeniyle sağlanamamıştır. Bu nedenle Varlık Barışının matrah artırımıyla desteklenmesi gerekmektedir. Üzerinde durmak istediğim diğer bir konuda vergi kayıpları konusunda. Vergi sistemindeki sorunlar tartışılırken hep vergi tabanının darlığından söz edip bu tabanın genişletilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bu tespit ve öneri yerindedir. Ancak, ülkemizde giderek artan yabancı doğrudan yatırımlar, transfer fiyatlaması yoluyla doğan vergi kayıpları üzerinde de durmamız gerektiğini ortaya koymaktadır. Tüm gelişmiş ülkeler çok uluslu şirketlerin transfer fiyatlaması yoluyla neden oldukları kayıplara karşı ciddi bir mücadeleye başlamışlardır. Bizim de bu konuda çalışmalarını hızlandırmamız ve transfer fiyatlamasıyla doğan vergi kayıplarını azaltmamız gerekmektedir.

Sayın Başbakan Yardımcım,

ÖTV-KDV indirimleri, dayanıklı tüketim malları üreten sektörlerle bir canlılık getirmiş, canlılık da moralleri düzeltmişti. Ancak, imalat sanayiimizin her sektörü tüketim malı üretmemektedir. Yatırım malları üreten sektörlerin de moral ve desteğe ihtiyacı vardır. Çünkü, yatırım malı üreten sektörler krizden en fazla etkilenen sektörler olmuştur. Eylül ayında yatırım malları üretimindeki düşüş yüzde 18,2'dir. Biz, bu kriz ortamında bile yatırım yapmak isteyip de belirsizlik yüzünden yatırımları erteleyen çok sayıda sanayici olduğunu biliyoruz. Ertelenen bu yatırım kararlarını öne çekmek ve sermaye malları üreten sektörlerle bir nefes alma imkanı sağlamak için iyi belirlenmiş bir listede yer alan yatırım malları için leasingde KDV oranını bir süreliğine yüzde 1'e çekmek ve amortisman süresini iki yıla indirmek yerinde olacaktır.

Değerli Meclis üyeleri, Son olarak bankalara değinmek istiyorum. Bankalar, kredi talebinin düştüğünü bu nedenle açılan kredilerde bir gerileme olduğunu ifade etmektedirler. Bu ifadeler gerçeği tam olarak yansıtmamaktadır. Bir bankaya kredi talebi ile giden bir işadammının kredi talebi, yaşanan ekonomik kriz ve şirketin bozulan bilançosu nedeniyle üst yönetime iletilmeden şube müdürleri tarafından reddedilmekte, bu nedenle de kredi talebi düşmüş görünmektedir. Oysa biraz önce de belirttiğim gibi şirketlerin finansman sıkıntıları ve krediye duydukları ihtiyaç artmıştır.

Sayın Başbakan Yardımcım, size geçen hafta yaptığımız ziyarette protokolün imzalanmasına rağmen Kredi Garanti Fonunun hala uygulamaya geçilmediğini belirtmiş ve siz de hemen müdahale ederek konuyla ilgilenmişsiniz. Bu nedenle size teşekkür ediyoruz. Ancak, Kredi Garanti Fonunda hala bir gelişme yoktur. Ekonomide bazı tedbirler çok erken, bazı tedbirler ise çok geç alınmaktadır. Kredi Garanti Fonu protokol imzalandığında uygulanmaya başlasaydı belki de 100 firma kapanmak zorunda kalmayacak, mücadeleye devam edebileceklerdi.

Sayın Başbakan Yardımcım, değerli Meclis üyeleri, bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizin ve tüm milletimizin Kurban Bayramını şimdiden kutluyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.